

## MJV RADIONICA – „Kultura sigurnosti, vođenje, pokazatelji sigurnosti i primjena“

Den Haag, Nizozemska  
16. - 18. rujna 2015.



U razdoblju od 16.-18. rujna 2015. godine održan je međunarodna radionica MJV programa (Mutual Joint Visit) koja je nastavak međunarodne aktivnosti Tehničke radne skupine 2 (TWG 2) u sklopu aktivnosti o inspeksijskom nadzoru prema SEVESO Direktivi u Den Haag, Nizozemska, u primjeni SEVESO direktive u nadzoru visokorizičnih postrojenja, u kojima može doći do velikih industrijskih nesreća u kojima sudjeluju opasne tvari.

Navedeni sastanak dio je višegodišnje međunarodne aktivnosti Uprave za inspeksijske poslove Ministarstva zaštite okoliša i prirode na primjeni SEVESO direktive u nadzoru visokorizičnih postrojenja, a radi sprječavanja velikih industrijskih nesreća u kojima sudjeluju opasne tvari, u Hrvatskoj.

Glavna tema međunarodne radionice bila je “Kultura sigurnosti, vođenje, pokazatelji sigurnosti i primjena” te poveznica s inspeksijskim nadzorom postrojenja u kojima može doći do velikih nesreća koje uključuju opasne tvari. Sukladno MJV programu u fazi II cilj radionice je istaknuti dobre prakse i načine istraživanja i analize nesreća te ukazivanje na raspoložive izvore i alate za prikupljanje informacija o prošlim nesrećama, a sve u cilju primjene tih saznanja u sprječavanju nastanka nesreća provedbom što kvalitetnijih nadzora SEVESO postrojenja.

Organizator radionice je Ured za velike nesreće (MAHB – Major Accident Hazards Bureau), Institucija Europske Unije koja djeluje u Institutu za zaštitu i sigurnost građana unutar JRC-a. Joint Research Center (JRC) je Europski istraživački centar koji je neovisna tehničko i znanstveno savjetodavno tijelo Europskoj Komisiji. Domaćin je nizozemsko Ministarstvo zapošljavanja i socijalne skrbi, koje je nadležno tijelo za inspekciju visokorizičnih postrojenja u Nizozemskoj a sastanku je nazočilo 22 sudionika - predstavnika zemalja članica EU.

U inspekcijskom nadzoru SEVESO postrojenja, sukladno zahtjevima iz Direktive, operater nadležnim tijelima dokazuje kako je poduzeo sve tehničke, upravljačke i organizacijske mjere da do nesreće ne dođe i da se smanje posljedice nesreća koje se ipak dogode. Cilj nadzora je utvrditi odgovara li situacija na terenu podacima koji su navedeni u Izvješću o sigurnosti, postoje li značajna odstupanja od propisanih i u Izvješću o sigurnosti navedenih mjera za smanjivanje rizika i ograničavanje posljedica te na koji način se odvija komunikacija s javnošću. Predstavnici svake zemlje članice EU prezentirali su postupke kojima se procjenjuje sigurnost lokacije i na koji način se pri tome koristi dokument Izvješće o sigurnosti. Iako postoje određene razlike u pristupu, razvidno je kako sve zemlje članice smatraju Izvješće o sigurnosti važnim dokumentom u provedbi inspekcijskih nadzora.

O sigurnosti kulture i sigurnosti vodstva se već dugo raspravlja, kao bitne za dosljednu dugoročnu kontrolu velikih rizika opasnosti nesreća. U posljednjih nekoliko godina, niz velikih nesreća, uključujući Toulouse (Francuska, 2001.), Texas City (SAD, 2005.) i Buncefield (UK, 2005.) dovele su do pozornosti na važne utjecaja koji su ti faktori u smanjenju rizika. Iako uvijek dio upravljanja rizicima, budući razvoj u upravljanju sigurnošću će vjerojatno uključivati kulture sigurnosti i vodstva u širem smislu operativne preko širokog spektra visokog rizika.

Radionica istražuje kake inspekcijske alate i provedba strategije može prilagoditi kako bi pozitivno utjecati na sigurnost kulture i vodstva s ciljem smanjenja rizika kemijskih nesreća na duži rok. Radionica je nastojala dati neke uvide za pomoć inspektorima u sljedećim područjima:

- Kako je sigurnosna kultura i vodstvo relevantne za kontrolu kemijskih rizika? Koji dokazi postoje da su ti čimbenici mogu znatno utjecati na potencijalni rizik kemijske nesreće?
- Kako inspektori može utvrditi stupanj u kojem postrojenje ima snažnu sigurnosnu kulture i vodstva, a kakvi subjektivni i objektivnih ulazi mogu biti korisni za stvaranje takve prosudbe? Kako negativne i pozitivne kulture sigurnosti izgledaju u praksi?
- Koje su prepreke koje inspektori susreću u izradi sigurnosne kulture i njihove ukupne strategije inspekcije i što su rješenja za prevladavanje tih prepreka?
- Koje su prepreke koje inspektori susreću u razgovor o sigurnosti kulture i vodstva sa operaterima i kakva strategija može pomoći na pozitivne promjene u tom pogledu?
- Kakvi alati su dostupni za podršku inspektorima u intervencija usmjerene na poboljšanje sigurnosne kulture i vodstvo?
- Kakva pitanja inspektor može zatražiti da razumiju što su čimbenici koji utječu na kulturu sigurnosti na mjestu, a kakav je pozitivan ili negativan izgledi u tom pogledu?

Svaki dan održane su radionice-radne skupine, četiri pojedinačnih skupina na kojima je predstavnik hrvatske aktivno sudjelovao u radionici. Na taj način stječu se korisna iskustava u međunarodnoj suradnji o postupanjima inspekcije u nadzoru postrojenja u kojima može doći do velikih industrijskih nesreća, mjerama koje se poduzimaju na njihovom sprječavanju, kao i smanjenju posljedica koje one prouzrokuju.



Aktivnim uključivanjem u rad Mutual Joint Visit i neposrednom izmjenom iskustava s drugim inspektorima, inspekcija zaštite okoliša, kao vodeće tijelo u koordiniranim nadzorima SEVESO II postrojenja u Republici Hrvatskoj, postaje ravnopravan partner radu EU-institucija. Sve to je doprinos jačanju administrativnih kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i usklađivanju inspeksijske prakse s praksom u zemljama članicama Europske unije u nadzoru postrojenja u kojima može doći do velikih industrijskih nesreća.

Završna razmatranja i zaključci, zajedno sa svim prezentacijama i raspravama dostupno je na web stranici [https://minerva.jrc.ec.europa.eu/EN/content/346f915f-3bac-4f35-81f3-0dc072e38022/201609mjv\\_safety\\_culture\\_nlpresentations\\_and\\_materials](https://minerva.jrc.ec.europa.eu/EN/content/346f915f-3bac-4f35-81f3-0dc072e38022/201609mjv_safety_culture_nlpresentations_and_materials), a biti će izdano i u papirnatom obliku, kao bilten.

*Izvješće izradio:*

**VIŠI INSPEKTOR ZAŠTITE OKOLIŠA:**  
*Robert Rocek, univ.spec.oecoing.*